

کارنامه خونین جنایتکاران تاریخ

چگونه می توان ادعای انسانیت کرد و چشم بر کشتار هولناک انسانهای بی گناه فرو بست؟

چگونه می توان به انسان بودن افتخار کرد؟
گسترش عنصر ترک از مشرق زمین به سوی غرب آسیا ننگین ترین آثار خود را در تاریخ بشری ثبت نمود. برای ترکان قدیم و جدید ساکن در سرزمین غصب شده موسوم به ترکیه چه افتخاری باقی است غیر از کارنامه خونین زیر که اسماعیل رایین در کتاب خود تحت عنوان "قتل عام ارمنیان" قید نموده است:
... دهه های پایانی سده نوزدهم و دهه های آغازی سده بیستم، آنچه برای ارمنیان آمیخته با مصیبت و اندوه است که قلم از شرح و زبان از بیان آن عاجز می ماند. یک نگاه بر این آمار، که از مراجع رسمی استخراج شد و مسلماً نمی تواند همه ارقام کشته شدگان را در بر داشته باشد، روشنگر واقعیت بیشتری است. اینها رقم ارمنیانی است که در طول چند دهه مورد بحث به دست ترکان عثمانی قتل عام شده اند:

۱- در فاصله سالهای ۱۸۶۰ تا آغاز سده بیستم در لبنان، بلغارستان، بایزید، آلاشکرد، اسکندریه، ساسون، ایالات ارمنستان غربی، استامبول، وان) جمعاً ۷۲۰،۳۶۳ نفر

۲- از آغاز سده بیستم تا سال ۱۹۲۲ (در مقدونیه، ساسون، آدانا، ارمنستان غربی و آناتولی، قارص، اردهان، باکو و اطراف آن، تونویجلار، کیلیکیه، هاجن، ازمیر) جمعاً ۳۰۷،۹۲۰،۱ نفر.

کل ارمنیان قتل عام شده در فاصله سالهای ۱۸۶۰ تا ۱۹۲۲ برابر ۲،۲۸۴،۰۲۷. به استناد بسیاری از مآخذ و شواهد دیگر، رقم اصلی به مراتب بالاتر از این بوده است. امروز از دولتمردان ترک و کلیه آنان که به آنان افتخار می کنند و کلیه حامیان اینان باید پرسید، در ایجاد تمدن بشری چه نقشی داشته اند؟ چند خشت روی خشتهای عمارت بزرگ تاریخ و فرهنگ انسان نهاده اند؟ غیر از کارنامه خونین بالا چه کرده اند؟

امروز محکومیت جنایات صورت گرفته بر علیه ملت ارمنی بر وجدان بشری سنگینی می کند.

ما از دولت جمهوری اسلامی ایران، انتظار داریم با به رسمیت شناختن قتل عام ارمنیان گامی دیگر در جهت احقاق حقوق ملت‌های تحت ستم بردارد.

فهرست بخش فارسی

۱. سرمقاله ۱
۲. مرور اخبار
جامعه ارمنی ایران ۲
- ایران ۲
- ارمنستان ۲
- بین المللی ۵
- گوناگون ۵
۳. زبانزد های ارمنی - فارسی - انگلیسی ۵
۴. مصاحبه ۶-۷
۵. ارمنستان بر اساس نظریه ویلسون ۸
۶. ادبیات ۹-۱۰

فهرست بخش ارمنی

۱. سرمقاله ۱
۱. اخبار ۲
۲. آوریل - خاطره ۷
۳. آوریل - شناسایی قتل عام ارمنیان ۸
۴. کمکهای ارسال به ارمنستان ۱۱
۵. کمکهای انجمن کل خیریه به ارمنستان ۱۲
۶. فرهنگ - مصاحبه با ادیک باغداساریان ۱۴
۷. فرهنگ - ادبیات ۱۶
۸. فرهنگ - نمایشی موفق ۱۷
۹. شمه ای از تاریخ ارمنیان تهران ۱۸
۱۰. روش ۱۹
- نگارش ۱۹
۱۱. کودکان ۲۱
۱۲. ورزشی - نامه های دریافتی ۲۲

طرح روی جلد : از سوی بخش ارمنی کلیسای سرکیس تهران
از سوی بخش فارسی برخی از کتابهای منتشر شده
ادیک باغداساریان به مناسبت
بیستمین سال فعالیت فرهنگی

دوهفته نامه لویس

سال دوم شماره ۲۶-۲۴ (شماره مسلسل ۵۰-۴۸)

فروردین ماه ۱۳۸۱ - ۳۰ ماه آوریل ۲۰۰۲

چاپ ایرج - تهران خیابان لاله زار کوچه اولادی پلاک ۳۸

جامعه ارمنی ایران

به مناسبت پنجاهمین سالگرد تاسیس شرکت حمل و نقل
۵۰ سال خدمت به صنعت ایران زمین
ستی

مهاجرانی: افتخار ملت فلسطین
یاسر عرفات نماد مقاومت و

قدردانی نخست وزیر نروژ از فرهنگ نگار جوان
ایرانی

( )

تاریخچه تاسیس

مقام دوم برای رباتهای همراه ایرانی

( )

Robofesta

(Robofesta)
( )

Robot Partner Robot
Partner Robot
Robot

ارمنستان

جلسه اعضای سازمان "دفاع از اراضی آزاد
شده"

//

پیشنهاد ایران برای ایجاد نیروی بین المللی
حفاظت از فلسطینی ها

//

سخنان نماینده وزارت امورخارجه
امریکا

// " "

پیام گارگین دوم به آریل شارون و
یاسر عرفات

//

اعلامیه های اخیر آذربایجان در سنت
پترزبورگ

//

رامکاو ارها از رئیس جمهور کنونی
ارمنستان
حمایت می کنند

%

" "

" "

" "

" "

//

بازگشت لئون ترپتروسیان به سیاست

// " "

جرج بوش به وعده های انتخاباتی
خود عمل نکرده است

" "

" "

" "

" "

" "

//

احداث جاده جنوب-شمال قره باغ
کوهستانی
ادامه دارد

" - "

" - "

" - "

" " "

" " "

" " "

( )

// " "

نظرات گریگور ایساگولیان درخصوص
بازگشت
ه.ه.ش به سیاست

( )

//

وزیر امور خارجه سوئیس پیرامون
پذیرش قتل عام ارمنیان

//

مجلس کالیفرنیا لایحه مربوط به تأسیس
اتاق بازرگانی
را به تصویب رساند

( )

//

۱۵ کشور قتل عام ارمنیان را برسمیت
شناخته است

بين المللى

سنای ایالت ویسکونسی قطعنامه ای پیرامون قتل عام ارمنیان را پذیرفت

زبانزدهای ارمنی – فارسی – انگلیسی Հայերեն-Պարսկերեն-Անգլերեն առածանի Armenian-Persian-English Proverbs

Աշխատ. Թամար Փանոսեանը
By Tamar Panosian

101- Ձուկը գլխից կը հոտի:
( )

Fish begins to stink at the head.

102-Ձուկը երբ բռնես, թարմ է:

It is never too late to mend.

103- Մինչև ջուրը չը պղտորի, ձուկ չի բռնի:

It is good fishing in troubled water.

104- Մարդ ինչ որ իր ձեռքով կանի աշխարհն չի անի:
( )

A man's best friend is his ten fingers.

105- Մինչև երեխան լաց չլինի, մայրը ծիծ չի տայ:
( )

It's the crying baby that gets the milk.

106- Բամբակը կրակի մօտ չեն դնի:

Fire and flax agree not.

107- Դու քեզ օգնիր՝ Աստուծ էլ քեզ կը օգնի:

Begin your web, and God will send you the thread.

108- Վնասի կտսից հետ դառնալը օգուտ է:

A penny saved is a penny earned.

109- Մի շէնը լաւ է՝ քան թէ երկու աւերը:

Precious goods are contained in small parcel.

110- Հեռանա աչքից, օտարանա սրտից:
Աչքից հեռու, սրտից հեռու:

Out of sight, out of mind.
Long absent, soon forgotten.

/ " " /
/ /

ملاقات ولادیمیر پوتین با کمال خرازی

ولادیمیر پوتین رئیس جمهور روسیه در کرملین با آقاسی کمال خرازی وزیر امور خارجه ایران ملاقات نموده است. ولادیمیر پوتین خاطرنشان نمود که موضع گیری تهران نقش مهمی را در منطقه خاور نزدیک دارد و نظر طرف ایرانی در خصوص تحولات در این منطقه برای روسیه جالب می باشد. ولادیمیر پوتین: "ایران نقش بسیار مهمی در منطقه آسیا دارد. بهمین علت علاوه بر روابط دوجانبه، ما مسائل روابط بین المللی، بویژه مسائل مربوط به خاور نزدیک و افغانستان را نیز می توانیم بررسی نماییم."

/ / ORT

گونگون

مصرف یک لیوان آب از افت فشارخون پیشگیری می کند!

پزشکان آلمانی به افرادی که پس از صرف غذا و یا ایستادن طولانی مدت و یا یکباره بلندشدن و ایستادن، احساس کاهش فشارخون می کنند توصیه کرده اند که یک لیوان آب گوارا بنوشند. بنابراین گزارش در کنفرانس علمی و بین المللی چربی و فشارخون بالا در مرکز پزشکی ماکس دلبروک در برلین پزشکان آلمانی اعلام کردند افرادی که به طور دائم با طبیعت فشارخون پایین مواجه هستند تنها می توانند با نوشیدن یک لیوان آب از مصرف داروها پرهیز کنند. چنین افرادی در حالت خوابیده از فشارخون طبیعی و یا حتی نسبتاً بالاتری برخوردارند و تنها در صورت به پا خواستن به طور ناگهانی از فشارخون شان کاسته خواهد شد.

یکی از متخصصین در این مرکز پزشکی می گوید: چنین بیمارانی که به افت فشارخون وضعیتی مبتلا می باشند، دائماً نگران بیهوش شدن خود هستند، ولی این افراد می توانند با نوشیدن یک لیوان آب از این نگرانی جلوگیری کنند. در این گزارش به زمان دقیق نوشیدن یک لیوان آب برای پیشگیری از افت فشارخون که با تغییر وضعیت فرد پیش می آید اشاره ای نشده است.

دیدار با

ادیک باغداساریان (۱. گرمانیک)

چهره فرهنگی - اجتماعی ارمنی ایران به

مناسبت بیستمین سال فعالیت و انتشار

مجموعه کتابهای جدید

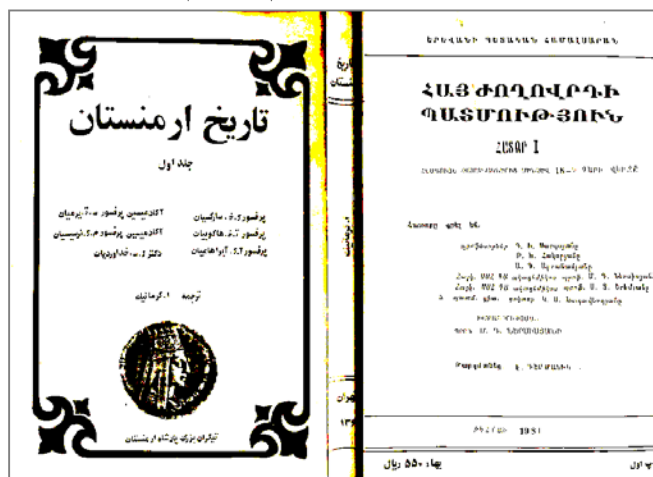
آزاده عصاران

خصوص تکنولوژی اطلاعات و کامپیوتر است. نخستین کتابی که از من چاپ شد، تاریخ ارمنیان، در دو جلد و به زبان فارسی بود که در سال ۱۳۶۰

در تهران منتشر و بارها تجدید چاپ شد. لذا با توجه به آن رسماً بیست سال است که فعالیت فرهنگی دارم. ضمناً ۱۳۷ مقاله تا کنون نوشته و ترجمه کرده ام شامل ۹۶ مقاله ارمنی‌شناسی - ایرانشناسی (۹۱) مقاله چاپ و ۵ مقاله هنوز چاپ نشده است)، ۴۱ مقاله علمی در زمینه تکنولوژی

کامپیوتر و اطلاعات دارم که همه چه بصورت چاپی و چه بصورت الکترونیکی در اینترنت منتشر شده اند. متأسفانه نمی توانم همه آثارم را نام ببرم، کل کارنامه زندگی ام شامل یک فهرست ده صفحه ای است. تا کنون ده ها مصاحبه در رادیو، تلویزیون و مطبوعات داخلی و خارجی داشته ام. در ده ها سمینار داخلی و خارجی دعوت شده و خود چندین سمینار در زمینه های یاد شده برگزار کرده ام. کارهایم به زبانهای فارسی

و ارمنی و انگلیسی هستند.

از سال ۱۳۷۴ در زمینه انتشار مطبوعات فعالیت می کنید اگر ممکن است لطفاً در این زمینه توضیح دهید.

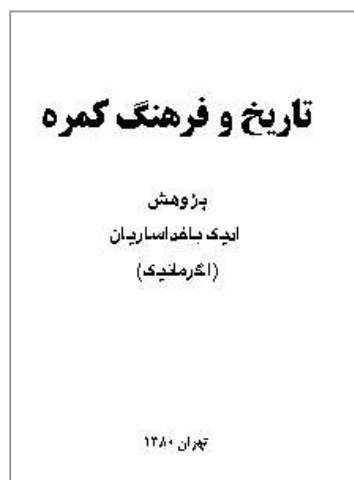
علاقه و آرزویم برای انتشار مجله گذشته طولانی دارد، بارها با دوستانم تلاش کرده ام به این امر بپردازم، لیکن این امر در سال ۱۳۷۴ با انتشار ماهنامه "آپاگا" (به معنی "آینده") تحقق پیدا کرد، سپس دو هفته نامه لویس (به معنی "نور" و "روشنایی") در سال ۱۳۷۸ را منتشر کردیم و ماهنامه آپاگا از همین سال تبدیل به فصلنامه شد. موضوع اصلی این فصلنامه پرداختن به مناسبات فرهنگی و تاریخی ایرانیان و ارمنیان است که شماره جدید آن (زمستان ۱۳۸۰) روزهای اخیر منتشر شده است. هدف از

آقای باغداساریان لطفاً نوشتن را از چه زمانی آغاز کرده اید؟

نخستین بار یک قطعه داستان واقعی بر اساس روایات پدرم از خاطرات روستایی ایشان هنگامی که در کلاس ششم ابتدایی تحصیل می کردم، نوشتم. علاقه به نوشتن از قبل از آن در من وجود داشت. کارهای جدی خود را از حدود ۲۵ سال پیش شروع کردم.

شما مولف و مترجم آثاری فراوان هستید، موضوع اصلی و مورد علاقه کدام است؟

علاقه و هدف اصلی من پژوهش و معرفی فرهنگ ارمنی به هموطنان عزیز ارمنی و ایرانی است. در این راستا اگر آثار مناسبی وجود داشته اند، بی درنگ اقدام به ترجمه آنها کرده ام. در زمینه هایی که چنین نبوده، پژوهش مستقل انجام داده ام. با این حال موضوع اصلی پژوهشهایم تاریخ و فرهنگ ارمنیان ایرانی و بررسی مناسبات تاریخی،

فرهنگی و اجتماعی دو قوم باستانی است که البته به نظر من در اصل یک قوم و نژاد بوده اند. در این زمینه متأسفانه کارهای عمیق بسیار کم انجام شده است و زمینه پیگیری برای پژوهش و کار برای ما و آیندگان باقی است.

لطفاً در باره کارهایتان اطلاعات بیشتری دهید.

با کمال میل. تا کنون ۷۲ جلد کتاب ترجمه، تالیف و نگارش کرده ام، از این میان ۳۹ جلد چاپ شده است شامل ۳۳ جلد در زمین تاریخ و فرهنگ و زبان و ۱۶ جلد کتاب فنی (کامپیوتر) ۳۳ جلد دیگر هنوز چاپ نشده یا زیر چاپ هستند. از جمله، تاریخ مفصل ریاضیات ارمنیان، که از سوی مرکز تحقیقات عملی کشور منتشر می شود از این ۳۳ جلد کتاب باقی مانده ۲۰ جلد در زمینه تاریخ و فرهنگ و ۱۳ جلد نیز در

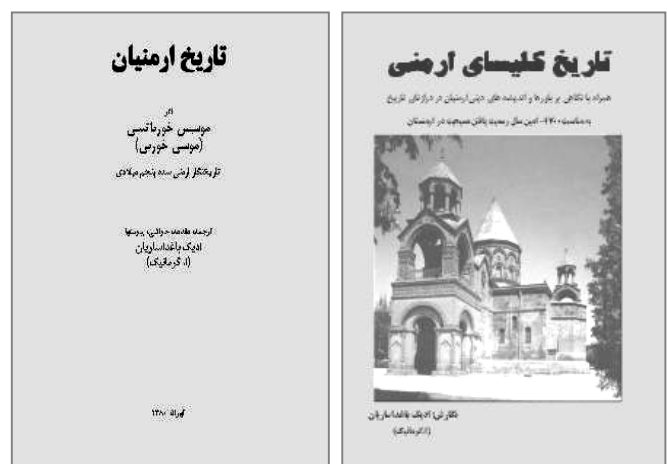
انتشار نشریه "لويس"، ایجاد یک زمینه مطبوعاتی مستقل از گرایشهای گروهی است بگونه ای که هر گونه ایده و عقیده امکان مطرح شدن داشته باشد. ضمناً امکان داشته باشیم کلیه ارزشهای فرهنگی جامعه را بدون توجه به گرایشهای مختلف معرفی نماییم و در این راه موفقیت بی سابقه ای داشته ایم و کارهای بسیاری برای آینده دارم. همین ویژگی نشریه باعث شده است که لويس به یکی از مطبوعات و جراید معتبر و محبوب در میان کل خانواده مطبوعات ارمنی جهان تبدیل گردد و در این زمینه نظرات کتبی و شفاهی بسیاری از گوشه و کنار جهان دریافت کرده ایم. در هر حال ما اجازه نخواهیم داد هیچ ارزش فرهنگی و اجتماعی صرفاً به خاطر مسایل و منافع گروهی طعمه کتمان و فراموشی گردد.

چه معیار هایی برای چاپ مقاله در مجله خود در نظر می گیرید؟

مقاله ها باید شامل ارزشهای اجتماعی و فرهنگی باشند. همه اینگونه مقاله ها را چاپ می کنیم به شرط اینکه حاوی تهمت و افترا و مطالب بی اساس نباشند و با منافع ملی و قوانین کشور متضاد نباشند.

کتابهای جدید شما کدامند؟

به زبان فارسی: تاریخ کلیسای ارمنی به مناسبت ۱۷۰۰-مین سال رسمیت یافتن مسیحیت در میان ارمنیان، "تاریخ ارمنیان" اثر موسس خورناتسی (موسی خورنی) تاریخنگار ارمنی سده پنجم میلادی، شامل ترجمه، حواشی، مقدمه و پیوستها، "تاریخ ارمنیان تهران"، "تاریخ فرهنگ کمره"، "تاریخ آرتساخ"، "شاهنامه و ارمنیان"، "گاهشمار کشورهای خاورمیانه"، "نگاهی به تاریخ ارمنیان ایران"، به زبان ارمنی: "تاریخ ارمنیان تهران"، "تاریخ ارمنیان کمره"، "نگاهی کوتاه به تاریخ ارمنیان ایران".

ترجمه صحیح و درست کدام است؟

ترجمه باید با متن اصلی صمیمی و امانت دار باشد، مترجم مجاز نیست در متن دست ببرد و نظرات خود را می تواند در زیر نویس بیان نماید.

در یک کلام ترجمه باید حتی الامکان رنگ و بوی متن اصلی را داشته و بویژه در متون علمی و تاریخ باید جزء جزء متن اصلی در ترجمه بیان گردد.

نظر شما در زمینه سطح کلی فرهنگی جامعه ارمنی ایران چگونه است؟

متأسفانه با توجه به شرایط کلی جامعه و تضادهای درونی ارمنیان ایران، جامعه کمتر پیشرفت کرده است. سطح پایین تدریس کلیه دروس در مدارس بویژه زبان و ادبیات ارمنی، فعالیت های جزم اندیشانه سردمداران امور جامعه، نگرشهای دوگماتیک موجود در جامعه، انفعال فرهنگی انجمن ها مانورهای تبلیغاتی و نمایشی برخی از افراد و انجمن ها، اوضاع اقتصادی و بسیاری عوامل دیگر دست در دست یکدیگر داده باعث اوضاع کنونی سطح فرهنگی جامعه شده اند.

و اما نظر شما در مورد وحدت چیست؟

وحدت یک مفهوم بسیار کلی است و نیاز به توضیح بسیار دارد. لیکن در چند کلمه می توان گفت برای رسیدن به آن نیاز به صبر و تامل و تحمل نظرات دیگران و احترام گذاشتن به آراء و عقاید و گرایشهای مختلف دارد و این امر باید در حول مرکزیت منافع ملی و قومی صورت گیرد. می توان عقاید و سلیقه های مختلف داشت لیکن در حول مسایل قومی و ملی وحدت و یکپارچگی داشت، نباید شعار وحدت داد ولی در عمل خلاف آن عمل نمود. آنگونه که همین روزها شاهد اینگونه وقایع هستیم. اینگونه اعمال مخل وحدت هستند.

نظر شما در مورد سایر جراید ارمنی ایران چیست؟

من از انتشار آنان شادمان هستم، برای رسیدن به وحدت و یک جامعه سالم باید گرایشها و آراء مختلف داشته باشیم و در نتیجه وجود مطبوعات منعکس کننده این تنوع گرایشها ضروری است.

چه پیغامی دارید؟

از کلیه گروه ها و افراد دعوت می کنم در حول منافع عالی فرهنگی و قومی متحد شوند و از فرهنگ غنی ارمنی دفاع کنند، یکدیگر را تحمل کنند، انتقاد پذیر باشند و نقایص و کمبودها را برطرف نمایند.

(Dir Kouem

Kilisa)

ارمنستان بر اساس نظريه

ويلسون

( )

(Ozim , Sinpass , kachet)
( ) (Kanisor Tepe)
(Armus

(Moks Su)
(Moks)

( )

( ) (Sinpass)) Dagh)

I

(Moks Su)

(Sandjak of Van)

(Bashkala)

(Hakkiari)

(1:200,000) /

(1914 – 1915)

(Mata Gedik)
(Vankin Dagh)

( )
(Meidan Chenidiani) (Sairt)

(Merkezzer Dagh)

( )

(Yokary Ahvalan)

(Kesan ( ) (Veberham Dagh)
(Khoros) Dere)
(Semhaj)

Dere)

( ) II

(Nevaleyn)
(Chopans)

(Guzel Dere Su)

(Bitlis)

(Kara Hissa)

(Kotur)

( ) (Nuri Ser)

(Sandjaks of Bitlis)

Sairt)

(Van – Hakkiari Sandjak)

( ) (Kur Dagh)

( ) (Biluki Dagh) ( )
( ) (Sihaser Tepe)

(Bitlis Su)

(Elbak)

(Kazas)

(Kazas of Mamuret-ul-Hamid)

( )

(Deshtumi)

(Bitlis)

(Great Zab

River)(Zap Su)

(Daruni) (Lered)

(Chokh Grdik)

(Krdes Gedik)

( ) (Mergelu)
(Mergelu Tepe)

(Enbu)

(Bitlis Su)

(Klesiry

Dagh)

(Shikh Tabur)

(Shatak

(Khoshab Su)

Su)

(Zuk Gharzan Su)

(Hazo)

(Zily)

(Belershuk) (Yokary Ahvalan)

( ) (Shkolans Dagh)

(Deshtumi)

( ) (Kalmen Dagh)

(Shatak Su)

(Shatak)

(Dolina)

(Sari Dagh)

(Koh Kiran Daghlar)

( ) (Shelesh Dagh)

(Avesipy)

( ) (Kevmetala Tepe)

( )

(Eyreti)

(Shatak Su)

(Araz)

به یاد آر و زندگی کن، به یاد آر و خلق کن

⋮
" "

.....

.....

" "

" "

.....
..... ( )

"

"

"

.....

"

"

"

"

"

.....

.....

)

"

(

.....

.....

"

"

( ) ( ) ( )

.....

. (-) .

" "

....

- :

- :

- :

- :

- :